

Briselē, 2026. gada 24. aprīlī
(OR. en)

8292/26

JEUN 55

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Nodrošināt ES un valstu politikas atbilstību jauniešiem – <i>viedokļu apmaiņa</i>

Gatavojoties viedokļu apmaiņai Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padomē 2026. gada 11. maijā, pielikumā ir pievienota prezidentvalsts orientējoša piezīme par minēto tematu.

Nodrošināt ES un valstu politikas atbilstību jauniešiem

Prezidentvalsts orientējoša piezīme

(Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padome)

Pēdējo divu desmitgažu laikā sadarbība jaunatnes jomā ES līmenī ir ievērojami attīstījusies, pārejot no nozaru pieejas uz visaptverošāku un starpnozaru pieeju. Šīs pārmaiņas atspoguļo to, ka arvien vairāk kļūst skaidrs, ka jauniešu dzīvi veido vairākas savstarpēji saistītas politikas jomas, tostarp izglītība, nodarbinātība, garīgā veselība, digitalizācija un demokrātiskā līdzdalība. Pašreizējā ES jaunatnes stratēģija (2019–2027) ir palīdzējusi veicināt jaunatnes aspekta integrēšanu, stiprināt līdzdalību, izmantojot tādus instrumentus kā ES jaunatnes dialogs, un uzlabot iekļaušanu, sasniedzot plašāku un daudzveidīgāku jauniešu grupu.

Neraugoties uz šo progresu, ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai nodrošinātu, ka Eiropas Savienības un valstu politikas patiešām atbilst jauniešiem. Jaunieši joprojām saskaras ar jau pastāvošām un jaunām problēmām, tostarp dzīves dārdzības pieaugumu, piekļuvi cenas ziņā pieejamam mājokļiem, garīgo veselību un labbūtību, kā arī nevienlīdzību attiecībā uz piekļuvi izglītībai, prasmēm un iespējām. Saskaņā ar Eiropabarometra zibensaptauju Nr. 556 (2025. gads) ¹ gandrīz četri no desmit Eiropas jauniešiem uzskata, ka Eiropas Savienībai par prioritāti būtu jānosaka investīcijas cenas ziņā pieejamos mājokļos un atbalsta sniegšanā saistībā ar dzīves dārdzību, pēc tam seko izglītība, mācības un prasmes, kā arī garīgā veselība un labbūtība. Šie konstatējumi uzsver to, ka ir vajadzīga politika, kas ne tikai ir vērsta uz jauniešiem, bet arī tiek veidota ar viņu aktīvu līdzdalību.

¹ Eiropas Komisija, Vides ģenerāldirektorāts. (2025). *Flash Eurobarometer 556 – EU challenges and priorities: Young people's views*. Luksemburga, Eiropas Savienības Publikāciju birojs. <https://doi.org/10.2760/9830210>.

Tajā pašā laikā plašākas norises sabiedrībā, piemēram, digitālā pārveide, tostarp strauja mākslīgā intelekta attīstība un dezinformācijas un tiešsaistes risku izplatīšanās, joprojām ietekmē jauniešu dzīvi, kā arī viņu labbūtību un demokrātisko iesaisti. Tas pastiprina vajadzību pēc tādas starpnozaru pieejas jaunatnes politikai, kas būtu vērsta uz nākotni un atbilstu mainīgajai realitātei, ar kuru jaunieši saskaras šodien.

Jaunieši pauž skaidru vēlmi tikt jēgpilni iesaistītiem lēmumu pieņemšanas procesos un aicina politikas veidotājus reaģēt uz viņu bažām un vairāk ieklausīties viņu viedoklī ². Prezidentvalsts Kipras rīkotajā ES Jaunatnes konferencē jaunieši apsvēra, kā ES politika varētu kļūt atbilstīgāka jauniešiem, praktiski pievēršoties viņu vajadzībām, stiprinot jēgpilnu līdzdalību visos politikas cikla posmos un uzlabojot ES iestāžu turpmākos pasākumus saistībā ar ieteikumiem, kas izriet no ES jaunatnes konferencēm.

Tāpēc, lai nodrošinātu atbilstību jauniešiem, jaunatnes perspektīva ir jāintegrē visā politikas ciklā, sākot no izstrādes un īstenošanas līdz uzraudzībai un izvērtēšanai. Tas var nozīmēt tādu jaunatnes aspekta integrēšanas instrumentu stiprināšanu kā "pārbaudes par ietekmi uz jaunatni" un ietekmes novērtējumi, lai sistemātiski novērtētu, kā politika ietekmē jauniešus. Jaunieši atbalsta saskaņotākus un pārredzamākus turpmākos pasākumus un to, ka līdzdalības procesos sniegtais jauniešu ieguldījums tiek jēgpilni atspoguļots politikas rezultātos.

Jauniešiem atbilstīgas politikas veidošanas pamatā joprojām ir jēgpilna jauniešu līdzdalība. Lai gan tādas struktūras kā ES jaunatnes dialogs ir kļuvušas iekļaujošākas, jaunieši joprojām lūdz tos aktīvāk iesaistīt lēmumu pieņemšanā un lai viņu ieguldījumam būtu jūtama ietekme. Inovatīvi līdzdalības instrumenti var vēl vairāk atbalstīt dažādu jauniešu grupu informēšanu un nodrošināt iekļaujošu iesaisti un aktīvu līdzdalību demokrātiskajā dzīvē.

² Eiropas Parlaments, Komunikācijas ģenerāldirektorāts. (2025). *Youth survey 2024 (FL013EP)*. Luksemburga, Eiropas Savienības Publikāciju birojs. <https://doi.org/10.2861/3385523>

Tajā pašā laikā jauniešiem atbilstīgai politikai vajadzētu būt pieejamai, saprotamai, saistītai ar jauniešu reālo dzīves pieredzi un laika gaitā efektīvai. Tas paredz, ka tiek vienkāršota saziņa, tiek samazināts administratīvais slogs, tiek novērtēta īstenošana un tiek nodrošināts, ka politika joprojām ir iekļaujoša un reaģē uz mainīgajām vajadzībām. Koordinētas pieejas var veicināt pastāvīgus uzlabojumus un saglabāt atbilstību jauniešiem kā pamatprincipu turpmākās politikas izstrādē. Šajā kontekstā nākamās ES jaunatnes stratēģijas izstrāde laikposmam pēc 2027. gada sniedz iespēju ES līmenī balstīties uz esošajiem sasniegumiem, vienlaikus novēršot atlikušās nepilnības. Diskusijas mērķis ir sniegt ieskatu un apmainīties ar labu praksi, lai nodrošinātu, ka ES un valstu politika efektīvi reaģē uz jauniešu vajadzībām un vēlmēm.

Jautājumi ministriem:

1. Vai varat minēt labas prakses piemērus savā valstī, kas ir palīdzējuši panākt lielāku valsts politikas atbilstību jauniešiem? Ar kādiem pārbaudījumiem jums nācās saskarties un kā tie tika pārvarēti?
2. Raugoties nākotnē, kādas konkrētas idejas vai priekšlikumus jūs ierosinātu, lai nodrošinātu nākamās ES jaunatnes stratēģijas atbilstību jauniešiem, jo īpaši attiecībā uz līdzdalību, īstenošanu un ietekmi?
